

לשבת קדש פרשת ויחי תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - צ"א

1. אלו ביאורים נוספים למדנו בדיני עגונה שנישאת ע"פ עד אחד ובא בעלה?

- א. היתה בת ישראל נפסלה לכהונה - אע"פ שזה פשוט משום שהיא 'זונה', הובא כהקדמה לדין הבא.
- ב. בת לוי נפסלה מן המעשר - אע"פ שלווה שנשבת או שנבעלה בעילת זנות לא נפסלת מן המעשר, כאן קנסוה.
- ג. בת כהן מן התרומה - החידוש, אפי' בתרומה דרבנן.
- ד. מפסידה גם תנאי כתובה: 'כתובת בנין דיכרין' - נתחדש בזה שקנסו רבנן אף את זרעה.
- ה. אחיהם של שני הבעלים חולצין ולא מייבמין - אחיו של הבעל הראשון חולץ מדאורייתא, ולא מייבם מדרבנן. אחיו של שני חולץ מדרבנן, ולא מייבם לא מדאורייתא ולא מדרבנן.

2. במשנתנו הובאו שלשה חולקים על ת"ק, ומקילים בקנסותיה כלפי הבעל הראשון:

[ר' יוסי: בכתובה. ר' אלעזר: במציאתה וכו'. ר' שמעון: לענין יבום, והולד אינו ממזר.] האם הם מודים זה לזה?

- א. רב הונא: ר"ש שלא קנס לאסור אפילו ביאה שהיא עיקר האיסור, ודאי מודה לר"א שלא קנסה בממון. אבל ר"א אינו מודה לר"ש באיסור. ושניהם שלא קנסוה מזכויותיה אפילו כשיושבת תחתיו ויש חשש שיקיימנה, מודים לר' יוסי שלא קנסוה בזכויות כתובה כשיוצאת ממנו. אבל ר' יוסי אינו מודה להם. [ר"י - ר"א - ר"ש. האחרונים הודו לראשונים.]
- ב. רבי יוחנן: ר"י שלא קנסה בכתובה שמגיעה ממנו, ודאי מודה לר"א שלא קנסה במציאתה, שמגיעה ממנה. אבל ר"א אינו מודה לר"י. ושניהם שלא קנסו אפילו בזכויות שבחיי הבעל, ודאי מודים ביבום וממזר שנוהג לאחר מיתתו. ור"ש אינו מודה להם [הראשונים הודו לאחרונים].

3. נשאת ע"פ שני עדים שלא ברשות מותרת לחזור לבעלה. ופסק רב הונא בשם רב: כך ההלכה. מה הקשו על דבריו?

- א. רב נחמן: גנבא גנובי למה לך? היה לך לומר הלכה כר' שמעון באחרונה. קשיא.
- ב. רב ששת: וכי רבנן חולקים על זה הרי לא היה לה מה לעשות והיתה אנוסה. וכן מוכח בברייתא הבאה:
- ג. ברייתא: 'כל עריות שבתורה [שנישאו לאסור להם] אין צריכות הימנו גט, חוץ מאשת איש שניסת על פי ב"ד. [היינו בעד אחד] משמע שעל פי עדים אינה צריכה גט ומותרת לחזור. ולכאורה הברייתא היא 'רבנן', שהרי ר"ש להלן, אינו מצריך גט את הנישאת ע"פ עד אחד. ותיצרו את הקושיא השלישית: א. שיש לפרש את ר"ש באופן אחר כדלהלן. ב. יש לגרוס 'שנישאת ע"פ ב"ד' - היינו שאף היא צריכה גט ונאסרת על הראשון].

4. ר' שמעון: א. 'עשו ב"ד בהוראתן [כשהתירוה ע"פ עד אחד. אם התברר שטעו] - כזדון איש באשה. ב. על פי עדים - כשגגת איש באשה. מה כזונתו?

- א. שבשני המקרים, אינה צריכה גט. [ומשמע שלר' שמעון אף הנישאת ע"פ עד אחד אינה צריכה גט].
- ב. עשו ב"ד בהוראתן - שהרי היא כפנויה שבא עליה לשם קידושין וצריכה גט, על פי עדים - כבא על הפנויה לשם זנות שאינה צריכה גט.
- ג. עשו ב"ד בהוראתן - כזדון ונאסרת על בעלה. על פי עדים - כשגגה ולא נאסרת על בעלה.
- ד. עשו ב"ד ההוראתן - כזדון ולא מביאה קרבן. על פי עדים - כשגגה ומביאה קרבן.

5. הגמרא מבארת בכמה הלכות מה הטעם שאינה אנוסה, אלו הן? [כדי לתרץ שבנישאת ע"פ שנים מותרת לכו"ע משום 'מאי הוה לה למיעבד']

- א. כתב גט לשם מלכות שאינה הוגנת... למנין שנות בנין הבית... היה במזרח וכתב במערב... - תצא מזה ומזה, וכל החומרות שבמשנתנו נוהגים בה. הטעם שאינה אנוסה: כיון שהיתה צריכה להקרות הגט לחכם.
 - ב. הכונס את יבמתו, והלכה צרתה ונשאת, ונמצאת היבמה אילונית - תצא מזה ומזה, וכו' הטעם: כיון שהיה לה להמתין.
 - ג. כל עריות שאמרו פוטרות צרותיהן, הלכו צרות ונישאו, ונמצאו העריות אילוניות - תצא וכו' הטעם: כיון שהיה לה להמתין.
 - ד. כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן להם הפוך, נמצא שהאשה קיבלה שובר והבעל גט, תצא וכו' הטעם: כיון שהיה לה להקרותו לחכם.
 - ה. שינה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה - תצא וכו'. הטעם כנ"ל.
 - ו. כנסה בגט קרן - תצא וכו' הטעם כנ"ל.
- רב פפא סבר לפסוק לאשה שנישאה ע"פ שני עדים שמותרת 'משום מאי הוה לה למיעבד' וסמך על כל התירוצים בהלכות הנ"ל. אמר לו רב הונא בריה דרב יהושע שהתירוצים דחוקים, ואין לסמוך עליהם.